

ໂຄງການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ, ພູມີທັດປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ພາກເໜືອ ສປປ ລາວ

ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

ເດືອນ ຕຸລາ 2019

ພະແນກຫຼຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກການທຳລາຍ ແລະ ການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້

ກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ວຽງຈັນ ສປປ ລາວ

ບົດສັງລວມຫຍໍ້

ພື້ນທີ່ຂອງແຜນງານການຫລຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ສາເຫດຫລັກຂອງການທຳລາຍປ່າໄມ້

ພື້ນທີ່ຂອງແຜນງານຫລຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຂອງ ສປປ ລາວ ກວມເອົາ 6 ແຂວງພາກເໜືອ ຂອງປະເທດ ເຊິ່ງກວມເອົາປະມານ 35% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ. ພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ ເປັນພື້ນທີ່ພູມິທັດປ່າໄມ້ ຕິດຕໍ່ກັນ ເຊິ່ງກວມເອົາເນື້ອທີ່ຂອງແຂວງ ບໍ່ແກ້ວ, ຫົວພັນ, ຫລວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ໄຊຍະບູລີ. ພື້ນທີ່ຂອງແຜນງານ ER ມີບົດບາດສຳຄັນ ເພາະເປັນແຫລ່ງຕົ້ນນ້ຳຫລໍ່ລ້ຽງແມ່ນ້ຳສາຂາໃຫຍ່ຕ່າງໆ ລວມທັງແມ່ນ້ຳຂອງ. ພູມສັນຖານຄ້ອຍຊັນ ແມ່ນອ່ອນໄຫວງ່າຍຕໍ່ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ, ເຊິ່ງລວມມີ: ດິນເຈື່ອນ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມ ອັນເນື່ອງມາຈາກຝົນຕົກໜັກ-ລົມມໍລະສຸມລະດູຮ້ອນ. ນອກຈາກ ຈຸດປະສົງ ຫລຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແລ້ວ; ດິນເຈື່ອນ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມ ອັນເນື່ອງມາຈາກຝົນຕົກໜັກ-ລົມມໍລະສຸມລະດູຮ້ອນ ແມ່ນເຫດຜົນສຳຄັນ ເຊິ່ງສະນັບສະໜູນເຫດຜົນສຳຄັນ ໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ໃນເຂດແຜນງານຫລຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ. ຄາດການວ່າ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງອຸດສາຫະກຳໃນໄລຍະຜ່ານມາ ເຊິ່ງມີການນຳໃຊ້ແຮງງານຢ່າງເຂັ້ມຂຸ້ນ (ໃນດ້ານກະສິກຳ, ໂຮງງານ ແລະ ບໍລິການ) ແລະ ການໂອນເງິນຈາກພາຍນອກ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການສົ່ງອອກດ້ານກະສິກຳໃນໄລຍະຜ່ານມາ (ເຊິ່ງຂະແໜງກະສິກຳນຳໃຊ້ກຳລັງແຮງງານ 2/3) ແມ່ນ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຄົວເຮືອນດຳເນີນກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ ໃນການຜະລິດສິ່ງອອກ ເຊິ່ງເຊື່ອມໂຍງກັບຜົນຜະລິດ ທີ່ເປັນສິນຄ້າ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ໝາກໄມ້, ຜັກ, ຢາງພາລາ ແລະ ອື່ນໆ. ຜົນປະໂຫຍດທີ່ສາມາດສົມທຽບໄດ້ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນຊ່ວງໄລຍະກາງ ແມ່ນອີງໃສ່ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນ; ແນວໃດກໍ່ຕາມ ການຂະຫຍາຍຕົວແບບຍືນຍົງ ແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ຂະແໜງການສະເພາະ.

ໃນ ສປປ ລາວ ມີທ່າແຮງດ້ານປ່າໄມ້ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນ: ມີດິນ ແລະ ເງື່ອນໄຂທາງດ້ານ ສະພາບອາກາດເໝາະສົມ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ສາມາດຄວບຄຸມຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ຕໍ່ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ ແບບຜິດກົດໝາຍ; ແນວໃດກໍ່ຕາມ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງຂະແໜງການໃຫ້ເຂັ້ມແຂງກວ່າເກົ່າ ຈະຕ້ອງອີງໃສ່ການມີລະບົບຢ່າງພຽງພໍ ເພື່ອຍັງຢືນ ແລະ ຮັບປະກັນການຕັດໄມ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ເຊິ່ງຕະຫຼາດມີຄວາມຕ້ອງການສູງ. ນອກຈາກນີ້, ການພັດທະນາປ່າຜະລິດ ຍັງຈະສະໜອງໂອກາດສຳລັບສິ່ງເສີມມູນຄ່າເພີ່ມໃນພາກອຸດສາຫະກຳ ເຊັ່ນ ການປຸງແຕ່ງໄມ້.

ແຜນງານ ER-P ຖືກອອກແບບ ໃຫ້ເປັນພື້ນຖານໜັກແໜ້ນ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ສາມາດຂະຫຍາຍໄດ້ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນດາສາເຫດຫລັກ ຂອງການທຳລາຍປ່າໄມ້, ປ່າໄມ້ເຊື່ອມໂຊມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍ ເຮືອນແກ້ວ ໃຫ້ກ້າວໜ້າໄປກວ່າ ການດຳເນີນທຸລະກິດ ໃນແບບທີ່ເຄີຍເຮັດຜ່ານມາ. ແຜນງານ ER ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນຢ່າງໜັກແໜ້ນ, ເຂົ້າໃຈຕົ້ນເຫດຫຼັກ ແລະ ສາເຫດທາງກົງ ຂອງການສູນເສຍປ່າໄມ້. ສາເຫດທາງກົງຂອງການສູນເສຍປ່າໄມ້ ລວມມີ: ການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ກະສິກຳແບບຖາວອນ (ລວມທັງຢາງພາລາ) ທີ່ລ່ວງລ້ຳເຂົ້າໄປເຂດເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້, ການເຮັດໄຮ່ເຄື່ອນຍ້າຍ ໃນຫຼາຍຮູບແບບ ເຊິ່ງລ່ວງລ້ຳເຂົ້າໄປໃນເຂດເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້, ກິດຂວາງບໍ່ໃຫ້ປ່າໄມ້ເກີດຄືນໃໝ່, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ແບບຜິດກົດໝາຍ ແລະ ຂຸດຄົ້ນໄມ້ແບບບໍ່ຍືນຍົງ. ການພັດທະນາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ພະລັງງານໄຟຟ້າ, ການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ກໍ່ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ເຮັດ

ໃຫ້ມີການສູນເສຍເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ເຊັ່ນກັນ. ບັນດາສາເຫດທາງກົງ ເຫລົ່ານີ້ ມີຜົນສະທົບ ຢ່າງສະລັບຊັບຊ້ອນ ຕໍ່ກັນ ແລະ ກັນ.

ການອອກແບບທົ່ວໄປຂອງແຜນງານ ER

ການເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງແຜນງານຫລຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (ER) ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບ 4 ປັດໃຈຕົ້ນຕໍ ແລະ ຖືກຈັດເຂົ້າໃນ 4 ອົງປະກອບຫຼັກ ເຊິ່ງລວມມີ: i) ສ້າງທຸກເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ການດໍາເນີນວຽກງານ ເຣດ+, ii) ຊ່ວຍເຫຼືອຂະແໜງການກະສິກໍາ, iii) ຊ່ວຍເຫຼືອ ຂະແໜງການປ່າໄມ້, ແລະ iv) ແຜນງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາອົງປະກອບຕ່າງໆ.

ໂຄງການ GFLL ຖືກຈັດຢູ່ໃນປະເພດໂຄງການ ທີ່ມີຜົນກະທົບຂັ້ນ 2 (Category B) ເຊິ່ງພິຈາລະນາຈາກ ເຫດຜົນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: “ບັນດາກິດຈະກຳມີຜົນກະທົບ ຫຼື ມີຄວາມສ່ຽງບໍ່ຮ້າຍແຮງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ; ໂດຍ ທົ່ວໄປແມ່ນ ມີຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ຢູ່ໂຄງການຍ່ອຍສະເພາະບາງບ່ອນ, ແຕ່ສາມາດປັບປຸງຄືນສູ່ສະພາບ ເດີມ ແລະ ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ໂດຍຜ່ານມາດຕະການບັນເທົາຜົນກະທົບ”.

ຂອບເຂດວຽກງານ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງ SESA

ເຖິງແມ່ນວ່າ ວຽກງານ ເຣດ+ ອາດຈະສະໜອງຜົນປະໂຫຍດສໍາຄັນໃນໄລຍະຍາວ, ແຕ່ກໍ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ ຈະມີ ຜົນກະທົບ ທາງດ້ານລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນ ທີ່ອາໄສປ່າໄມ້ເປັນແຫລ່ງ ດໍາລົງ ຊີວິດ, ລວມທັງບັນດາກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ທີ່ອາໄສປ່າໄມ້ ເປັນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ໃນການດໍາລົງຊີວິດ. ການປະ ເມີນຜົນດ້ານ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ເປັນເຄື່ອງມືທາງຍຸດທະສາດ ທີ່ອອກແບບ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ໄດ້ລວມ ເອົາ ບັນຫາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນຂະບວນການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດຂອງ ເຣດ+ ແລະ ການເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງແຜນງານຂອງ ER ຈະເປີດເວທີປຶກສາຫາລື ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອລວບລວມເອົາ ບັນຫາ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຂົ້າໃນຂະບວນ ການຕັດສິນໃຈ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ເຣດ+; ເພື່ອຈະເພີ່ມທະວີ ແຜນງານ ER ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານ ເຣດ+ ຂອງແຂວງ ໂດຍໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ ແກ້ໄຂຊ່ອງຫວ່າງ ໃນນະໂຍບາຍ, ໂຄງປະກອບດ້ານນິຕິກໍາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຈະຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ/ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ພົວ ພັນກັບ ເຣດ+. ຜົນໄດ້ຮັບຫລັກຈາກ ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (SESA) ແມ່ນ ກອບນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF).

ບັນຫາ ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປົກປ້ອງ

ອີງຕາມການປຶກສາຫາລື ລະຫວ່າງໄລຍະປີ 2016-2019, ໄດ້ມີການກະກຽມ ເອກະສານຄົບຊຸດໃນການປົກປ້ອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງເອກະສານນີ້ ຈະສະໜອງຄໍາແນະນໍາໃຫ້ໂຄງການ GFLL ກ່ຽວກັບ ການປົກປ້ອງ, ການ ເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ, ການລະບຸຄວາມສ່ຽງ, ການບັນເທົາຄວາມສ່ຽງ, ລາຍລະອຽດດ້ານເຕັກນິກ, ມາດຖານການ ເງິນ ແລະ ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ.

ການປະເມີນສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (SESA) ສະໜອງການວິເຄາະທາງດ້ານສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງ 6 ແຂວງພາກເໜືອ ເຊິ່ງເປັນ ພື້ນທີ່ຂອງໂຄງການ. SESA ລະບຸຄວາມສ່ຽງ ແລະ ສະເໜີມາດຕະການບັນເທົາຜົນກະທົບ ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງ ເພີ່ມພູນຜົນປະໂຫຍດດ້ານດີ ຈາກໂຄງການ ແລະ ຫລືກລ່ຽງ ຫລື ຫລຸດຜ່ອນຜົນກະທົບດ້ານບໍ່ດີ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.

ໄດ້ກະກຽມ ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF), ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍ ຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານ (PF), ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ (RPF), ແລະ ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (EGPF) ເຊິ່ງທຽບເທົ່າກັບແຜນການຊົນເຜົ່າດັ່ງເດີມ (IPP) ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນເອກະສານ OP/BP4.12, ເອກະສານ ທັງໝົດນີ້ ໄດ້ຖືກກະກຽມ ເພື່ອປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.

ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF) ກຳນົດກອບນະໂຍບາຍ ເຊັ່ນ: 1) ກຳນົດຫລັກການ, ກົດລະບຽບ, ຄຳແນະນຳ ແລະ ຂັ້ນຕອນດຳເນີນງານ ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ເກີດຈາກການດຳເນີນງານຂອງແຜນງານຫລຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ 2) ຊ່ວຍຫລຸດຜ່ອນ, ບັນເທົາ ແລະ ປັບປຸງຜົນກະທົບດ້ານບໍ່ດີ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ເພີ່ມພູນ ຜົນກະທົບດ້ານດີ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ຕິດພັນກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ERPD. ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີຂໍ້ກຳນົດສຳລັບປະເມີນ ແລະ ຂຶ້ນງົບປະມານ ສຳລັບບັນດາມາດຕະການ ແລະ ຂໍ້ມູນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອແກ້ໄຂຜົນກະທົບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ທັງສອງເອກະສານ (SESA ແລະ ESMF) ແມ່ນອີງໃສ່ ນິຕິກຳ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ມີ ແລະ ESMF ຄວນໃຫ້ຖືກຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຂອງທະນາຄານໂລກ ທີ່ຍັງມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.

ບັນດາເອກະສານປົກປ້ອງນີ້ ແມ່ນຖືກຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບ 7 ນະໂຍບາຍຂອງທະນາຄານໂລກ ທີ່ໂຄງການ GFLL ກ່ຽວຂ້ອງ. ບັນດານະໂຍບາຍຂອງທະນາຄານໂລກ ເຫຼົ່ານີ້ມີ: ການປະເມີນຜົນສິ່ງແວດລ້ອມ (OP/BP 4.01), ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສທຳມະຊາດຂອງສັດ-ພືດ (OP/BP 4.04), ປ່າໄມ້ (OP/BP 4.36), ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ (BP/OP 4.09), ຊົນເຜົ່າດັ່ງເດີມ (OP/BP 4.10), ຊັບພະຍາກອນວັດຖຸບູຮານ ແລະ ວັດທະນະທຳ (OP/BP 4.11), ການຍົກຍ້າຍແບບບໍ່ສະມັກ (OP/BP 4.12).

ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ - ສັງຄົມ ແລະ ມາດຕະການບັນເທົາຜົນກະທົບ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 2 ສະໜອງການສະຫລຸບຫຍໍ້ ກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ລະບຸ ແລະ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 3 ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປະເມີນຜົນກະທົບ (ເນື່ອງຈາກການເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອແຕ່ລະດ້ານ) ຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ອາດປ່ຽນແປງ. ສິ່ງທີ່ຕາມມາ, ການເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອບາງດ້ານ ອາດເປັນຜົນໃຫ້ມີການກະທົບດ້ານດີ ແລະ ບໍ່ດີ - ມັນສຳຄັນຢູ່ທີ່ ການຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນ ຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແນວໃດ. ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ຈະຊ່ວຍ ຫລຸດຜ່ອນ ຫລື ຢຸດຢັ້ງ ການທຳລາຍປ່າໄມ້, ປ່າໄມ້ເຊື່ອມໂຊມ, ການຫຼຸດລົງຂອງຊີວະມວນສານ, ການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສທຳມະຊາດຂອງສັດ-ພືດ ແລະ ຢຸດຢັ້ງການປ່ອຍທາດອາຍກາກບອນ. ກົງກັນຂ້າມ ຖ້າການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ບໍ່ໄດ້ດີ ຈະເຮັດໃຫ້ ມີການທຳລາຍປ່າໄມ້, ປ່າໄມ້ ເຊື່ອມໂຊມ, ຊີວະມວນສານຫຼຸດລົງ, ສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ, ສູນເສຍຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສທຳມະຊາດຂອງສັດ-ພືດ ແລະ ການປ່ອຍທາດອາຍກາກບອນເພີ່ມຂຶ້ນ. ຄາດການວ່າ ການເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອບາງດ້ານ ຈະມີຜົນກະທົບແຕ່ດ້ານດີ ຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ປັບປຸງໄດ້ ດັ່ງທີ່ໄດ້ຊີ້ວັດ.

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ກໍາມະສິດທີ່ດິນ

ແຜນແມ່ບົດແຫ່ງຊາດ ສໍາລັບການມອບດິນ-ມອບປ່າ (NMPLA) ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໂດຍສະພາແຫ່ງຊາດ ໃນເດືອນ ມິຖຸນາ 2018 ແລະ ບົດສະຫລຸບຫຍໍ້ກ່ຽວກັບການມອບດິນ-ມອບປ່າ ມີດັ່ງນີ້:

ເນື້ອທີ່ດິນສໍາລັບການອານຸລັກ ແລະ ສະຫງວນໄວ້ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ 70% ຂອງປະເທດ (ລວມທັງເນື້ອທີ່ ເຊິ່ງເປັນນໍ້າ) ມີດັ່ງນີ້:

- ເນື້ອທີ່ປ່າສະຫງວນ: 4,7 ລ້ານ ເຮັກຕາ ຫລື ເທົ່າກັບ 20%.
- ເນື້ອທີ່ປ່າປ້ອງກັນ: 8,2 ລ້ານ ເຮັກຕາ ຫລື ເທົ່າກັບ 35%.
- ເນື້ອທີ່ປ່າຜະລິດ: 3,1 ລ້ານ ເຮັກຕາ ຫລື ເທົ່າກັບ 13%.
- ເນື້ອທີ່ປ່າປູກໄມ້ອຸດສາຫະກໍາ: 0,5 ລ້ານ ເຮັກຕາ ຫລື ເທົ່າກັບ 2%

ເນື້ອທີ່ດິນສໍາລັບການນໍາໃຊ້ ແລະ ການພັດທະນາ ຈະກວມເອົາ 30% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ (ລວມທັງເນື້ອທີ່ນໍ້າ)

ກົດໝາຍທີ່ດິນ (2003) ເປັນເຄື່ອງມືດ້ານນິຕິກໍາ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ປ້ອງກັນ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນ ສປປ ລາວ. ມາດຕາ 3 ຂອງກົດໝາຍທີ່ດິນ ຍັງຢືນອີກເທື່ອໜຶ່ງ ກ່ຽວກັບ ມາດຕາ 17 ຂອງລັດລັດຖະທໍາມະນູນ ເຊິ່ງໄດ້ລະບຸວ່າ: ດິນແມ່ນຊັບສິມບັດຂອງວົງສາຄະນາຍາດແຫ່ງຊາດ ແລະ ລັດເປັນຕົວແທນຂອງປະຊາຊົນໃນການຄຸ້ມຄອງ, ລວມທັງ ການຈັດສັນແບ່ງດິນ. ລັດຖະບານ ຮັບຮູ້ກໍາມະສິດຕໍ່ທີ່ດິນ ຂອງລັດ, ຊຸມຊົນ ແລະ ສ່ວນບຸກຄົນ (ສໍາລັບການເປັນເຈົ້າຂອງ, ການນໍາໃຊ້, ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ເປັນຫຼັກຊັບຄໍ້າປະກັນ) ແລະ ການໂອນສິດ ຫລື ການຈັດແບ່ງກໍາມະສິດທີ່ດິນ ລະຫວ່າງບຸກຄົນ, ລວມໝູ່ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ໂດຍອີງໃສ່ກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ກຸ່ມຊົນເຜົ່າໃນພື້ນທີ່ໂຄງການ

ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງສິນທິສັນຍາ ຂອງອົງການແຮງງານສາກົນ (ILO 169, 1989) ວ່າດ້ວຍ ຄົນພື້ນເມືອງ ແລະ ຊົນເຜົ່າ ແລະ ໃຫ້ສັນຕະຍາບັນ ກົດບັດ ສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຊົນເຜົ່າດັ່ງເດີມ (ຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ) (UNDRIP) ແຕ່ ສປປ ລາວ ບໍ່ຮັບຄໍາວ່າ “ຄົນພື້ນເມືອງ” ເຂົ້າໃນບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກໍາຂອງຕົນ. ແຕ່ ສປປ ລາວ ນໍາໃຊ້ ຄໍາວ່າ “ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ” ຢ່າງເປັນທາງການ ແທນ “ຄົນພື້ນເມືອງ” ເພື່ອບັນຍາຍປະຊາຊົນຂອງຕົນ, ເຊິ່ງໄດ້ ຈັດແບ່ງອອກເປັນ 50 ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງ 160 ກຸ່ມຊົນເຜົ່າຍ່ອຍ.

ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ອນຢູ່ໃນແຜນງານຂອງ ER ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ກຸ່ມທີ່ໃຊ້ພາສາ ລາວ - ໄຕ ມີຢູ່ 6 ກຸ່ມ:
  - ກຸ່ມ ລາວ-ໄຕ ມີຢູ່ທັງ 6 ແຂວງ.
  - ຍວນ ມີຢູ່ 4 ແຂວງ, ແຕ່ບໍ່ມີຢູ່ ແຂວງ ຫົວພັນ ແລະ ອຸດົມໄຊ.
2. ກຸ່ມ ມອນຂະແມ ມີຢູ່ 9 ກຸ່ມ:
  - ກຸ່ມຂະມຸ ພົບເຫັນຢູ່ 6 ແຂວງ.
3. ກຸ່ມທີ່ໃຊ້ພາສາ ມົ້ງ – ມ້ຽນ, ມີ 2 ກຸ່ມ:

- ກຸ່ມ ມັງ ແລະ ອິວມ້ຽນ (ຢ້າວ) ມີຢູ່ 6 ແຂວງ.
4. ກຸ່ມທີ່ໃຊ້ພາສາ ທິເບດ ມີ 5 ກຸ່ມ:
- ກຸ່ມ ຜູ້ນ້ອຍ ແລະ ທ້ ມີຢູ່ 4 ແຂວງ, ແຕ່ບໍ່ປະກົດເຫັນຢູ່ ແຂວງ ຫົວພັນ ແລະ ໄຊຍະບູລີ.

ກຸ່ມອື່ນໆໂດຍລວມພົບເຫັນຢູ່ 3 ແຂວງ ຫລື ໜ້ອຍກວ່ານັ້ນ.

ການແກ້ໄຂບັນຫາບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ສັງຄົມ

ປັດຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ຖືກຈັດຢູ່ອັນດັບທີ 106 - ດັດສະນີ ດ້ານຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບຂອງ ຍິງ-ຊາຍ (ອັນດັບທີ 138 ຂອງດັດສະນີ ດ້ານການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ປີ 2015). ເຖິງແມ່ນວ່າ ໂຄງສ້າງນະໂຍບາຍ-ນິຕິກຳ ໄດ້ ກຳນົດຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ສົ່ງເສີມ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງ ຍິງ-ຊາຍ; ແຕ່ຍັງເຫັນວ່າ ອິດທິພົນຂອງວິທີປະຕິບັດຕາມ ປະເພນີ ກ່ຽວກັບບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ແລະ ບົດບາດປະເພນີ ຍັງ ເປັນສິ່ງຂັດຂວາງຕົ້ນຕໍ ໃນການບັນລຸຄວາມສະເໝີ ພາບ ຍິງ-ຊາຍ ໃນ ສປປ ລາວ.

ປັດໃຈຕົ້ນຕໍ ທີ່ເປັນດ້ານລົບຕໍ່ການຈັດລຳດັບນີ້ ແມ່ນ ອັດຕາສ່ວນການຕາຍຂອງແມ່ໃນການເກີດລູກ, ອັດຕາ ການເກີດ ຂອງເດັກນ້ອຍລອດຕາຍ ແລະ ສັດສ່ວນຂອງແມ່ຍິງມີການສຶກສາຂັ້ນມັດຖະຍົມ. ຄວາມເປັນເອກະ ລາດຂອງແມ່ຍິງ ມີ 3 ປະການ: ຄວາມໜັ້ນໃຈໃນຄວາມສາມາດຂອງຕົນເອງຕໍ່ ການເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບຕົນເອງ, ຄວາມເອກອ້າງຕົນເອງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການໃຊ້ຈ່າຍເງິນຂອງຕົນເອງ - ແມ່ນຄວາມທ້າທາຍສຳຄັນສຳລັບແມ່ຍິງໃນ ສປປ ລາວ. ບັນຫາບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນພື້ນທີ່ຂອງແຜນງານ ER-P ມີ: ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ສິດທິ ແລະ ຄວາມຮັບ ຜິດຊອບຂອງຍິງ-ຊາຍ ແມ່ນຖືກກຳນົດຕາມປະເພນີ ແລະ ແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ. ສະຖານະພາບ ແລະ ຕຳແໜ່ງອັນຕໍ່າຕ້ອຍ ຂອງແມ່ຍິງໃນຫລາຍຊົນເຜົ່າ ເປັນສິ່ງກົດກັ້ນໂອກາດຂອງແມ່ຍິງທີ່ຈະນຳໃຊ້ສິດຂອງເຂົາ ເຈົ້າ. ສະນັ້ນ ເມື່ອເຂົາເຈົ້າມີຄວາມດ້ອຍໂອກາດປະເສີນໜ້າກັບທຸກຍາກຫຼາຍເທົ່າໃດ, ເຂົາເຈົ້າກໍຍິ່ງມີຄວາມທຸກ ຍາກຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ. ດັດສະນີດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ອັນດັບທາງດ້ານສັງຄົມ (SIGI) ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຄະ ແນນ 0,1445 ໃນປີ 2014 ເຊິ່ງຈັດ ຢູ່ໃນປະເພດປານກາງ. ສ່ວນຫຼາຍແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າໃນເຂດພູດອຍຂາດຄວາມ ສາມາດດ້ານພາສາລາວ, ສິ່ງນີ້ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງທາງການ. ຈຳ ນວນແມ່ ຍິງທີ່ບໍ່ຈົບການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມ ມີຕົວເລກຫຼາຍກວ່າ 3 ເທົ່າຂອງຈຳນວນແມ່ຍິງ ທີ່ໄດ້ຮັບການສຶກສາ ທີ່ສູງກວ່າ.

ລັດຖະບານໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ, ແມ່ ແລະ ເດັກ ເຊິ່ງມີຫ້ອງການ ສາຂາຢູ່ໃນທຸກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ໃນທຸກລະດັບ, ລວມທັງພາຍໃນ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ (PAFO) ແລະ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເມືອງ (DAFO) ແລະ ໄດ້ຮັບ ໜ້າທີ່ມອບໝາຍໃຫ້ດຳເນີນວຽກງານກ່ຽວກັບບັນຫາບົດບາດຍິງ-ຊາຍ.

ແຜນການດຳເນີນງານບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ (GAP)

ແຜນການດຳເນີນງານບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ (GAP) ແມ່ນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການປະຕິບັດຜົນໄດ້ຮັບຂອງ SESA. ແຜນການດຳເນີນງານ (GAP) ກຳນົດຂອບເຂດການດຳເນີນວຽກງານບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ລວມເອົາ ບັນຫາທີ່ເປັນບຸລິມະສິດເຂົ້າໃນ ແຜນງານ ER ເພື່ອເພີ່ມພູນຜົນປະໂຫຍດ ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາ ຮ່ວມກັນ.

ໂຄງການ ມີຈຸດປະສົງສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານຫລຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ສໍາເລັດ ໂດຍຜ່ານ ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພູມິທັດປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ.

ສະນັ້ນ, ເປົ້າໝາຍຫລັກຂອງ GAP ແມ່ນຕັດສິນໃຈວ່າ ເຮັດແນວໃດ ໂຄງການສາມາດຕອບສະໜອງ ຢ່າງສະເໝີພາບ ຕໍ່ກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສົນໃຈຢ່າງກວ້າງຂວາງຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ ໃນເລື່ອງການສູນເສຍປ່າໄມ້, ການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ມາດຕະການບັນເທົາຜົນກະທົບ ທີ່ໄດ້ສະເໜີ. ລະບຸ ບັນຫາ ຫລັກຂອງບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ, ປັດໃຈຂອງທຸກບັນຫາສັງຄົມ ແລະ ຕົວການປ່ຽນແປງ ເພື່ອບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການໃນລັກສະນະຍືນຍົງ ແລະ ຈະສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໃນບັນດາກິດຈະກຳ ທີ່ສະເໜີ. ແຜນການດຳເນີນງານ ໄດ້ບັນຈຸເອົາຜົນໄດ້ຮັບຈາກການປຶກສາຫາລື ກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ.

ໂອກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ

ສໍາລັບແຕ່ລະລາຍການ ຂອງ 18 ລາຍການຊ່ວຍເຫຼືອໃນທາງຍຸດທະສາດ, ໂຄງການໄດ້ລະບຸຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໂອກາດ ຕ່າງໆ ແລ້ວ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ປະເມີນຜົນກະທົບທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອ ຕໍ່ກັບການເພີ່ມພູນເກັບສະສົມກາກບອນ, ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍປ່າໄມ້, ການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້, ບາດກ້າວຕ່າງໆສໍາລັບການເພີ່ມພູນ ແລະ ບັນເທົາຜົນກະທົບ. ໂຄງການຈະແກ້ໄຂການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ໂດຍຜ່ານກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ການບໍລິຫານ

ກົມປ່າໄມ້/ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການ (GFLL) ໂດຍຜ່ານກົນໄກ ຂອງໂຄງການຍ່ອຍ. ການເບີກຈ່າຍເງິນຕາມຜົນງານຈະຈ່າຍເຂົ້າ ບັນຊີ ກອງທຶນ ເຣດ+ ແຫ່ງຊາດ (NR+F) ເຊິ່ງ ກົມປ່າໄມ້/ກະຊວງກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ຈະເປັນຜູ້ເປີດບັນຊີ. ກະຊວງກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ແລະ ຄະນະສະເພາະກິດ ເຣດ+ ແຫ່ງຊາດ (NRTF) ເຊິ່ງແມ່ນ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນເຈົ້າພາບ, ຈະເຂົ້າຮ່ວມການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ GFLL, ຕັດສິນໃຈ, ສະໜັບສະໜູນດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ກວດກາຕິດຕາມ ລວມທັງການວັດແທກ, ການລາຍງານ ແລະ ການຍິ່ງຍືນ.

ເອກະສານຄົບຊຸດ ຂອງ ໂຄງການ GFLL ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຈະຖືກນໍາໃຊ້ແກ້ໄຂການປົກປ້ອງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ບັນດາເອກະສານປະກອບມີ: ເອກະສານ ຊຸດທີ I - ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (SESA); ເອກະສານ ຊຸດທີ II - ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF); ເອກະສານ ຊຸດທີ III - ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍກຸ່ມຊົນເຜົາ (EGPF); ເອກະສານ ຊຸດທີ IV - ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍດ້ານການດຳເນີນງານ/ການປຶກສາຫາລື (PF); ເອກະສານ ຊຸດທີ V - ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ (RPF); ເອກະສານ ຊຸດທີ VI - ຄຸ້ມດ້ານເຕັກນິກ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ຄຸ້ມ PSFM - ຄຸ້ມການດຳ ເນີນງານສໍາລັບປ່າຜະລິດ, VFMG - ຄຸ້ມການແນະນໍາການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປ່າໄມ້ບ້ານ; ເອກະສານ ຊຸດທີ VII - ຄຸ້ມການຄຸ້ມຄອງການເງິນ; ເອກະສານຊຸດທີ VIII - ຄຸ້ມການ ຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ.

ໂຄງການໄດ້ກະກຽມເອກະສານ SESA ເປັນພາສາລາວ; ເອກະສານທັງສອງສະບັບ (ພາສາລາວ ແລະ ອັງກິດ) ຈະຖືກເປີດເຜີຍລົງໃນເວັບໄຊທ໌ ຂອງ ເຣດ+ ແລະ ມີໄວ້ໃນຫ້ອງການຂອງ 6 ແຂວງ.